

Październik, tydzień 1

Krąg tematyczny (temat tygodnia): **Idzie jesień... przez ogród i sad**

Treści programowe:

Fizyczny obszar rozwoju dziecka

Społeczna aktywność dziecka:

- zwracanie uwagi na kulturę spożywania posiłków;
- samodzielne rozbieranie się i ubieranie oraz dbanie o swoją garderobę;
- porządkowanie po sobie miejsc zabaw, pracy i spożywania posiłków;
- dbanie o porządek na półkach indywidualnych.

Językowa aktywność dziecka:

- rozwijanie sprawności całego ciała (w toku wykonywania czynności samoobsługowych, zabaw ruchowych i ćwiczeń gimnastycznych);
- wykonywanie czynności wymagających zaangażowania mięśni dłoni, np.: lepienie z plasteliny, zginięcie i zaginięcie papieru, wycinanie, wydzieranie;
- rozwijanie koordynacji wzrokowo-ruchowej, np.: powtarzanie ruchów innej osoby w czasie zabawy;
- wykonywanie czynności z dużym i małym napięciem mięśniowym w toku zabaw ruchowych i ćwiczeń plastycznych;
- odwzorowywanie elementów (przerysowywanie, rysowanie według wzoru, kalkowanie).

Artystyczna aktywność dziecka:

- uczestniczenie w zabawach rytmicznych, ruchowych, płasach przy muzyce;
- uczestniczenie w zabawach konstrukcyjno-technicznych wykorzystujących doświadczenia zbierane podczas poznawania środowiska technicznego, np. składanie zabawek z oddzielnych części, budowanie różnych konstrukcji z klocków, przeżywanie radości z pozytywnych efektów swoich działań.

Ruchowa i zdrowotna aktywność dziecka:

- utrwalanie orientacji w schemacie własnego ciała i ciała drugiej osoby (np. w kontekście kształtowania prawidłowej postawy);
- uczestniczenie w zabawach ruchowych: kształtujących postawę, orientacyjno-porządkowych, bieżnych, z elementami skoku, podskoku, z elementami toczenia, z elementami rzutu, chwytu, równoważnych, organizowanych metodą opowieści ruchowych, ze śpiewem;
- uczestniczenie w zabawach organizowanych w terenie (w ogrodzie przedszkolnym, w parku, na boisku) w różnych porach roku (na śniegu, w wodzie);
- uczestniczenie w ćwiczeniach gimnastycznych;
- przeplatanie aktywności ruchowej odpoczynkiem;
- ubieranie się odpowiednio do warunków atmosferycznych występujących w danej porze roku (zapobieganie przegrzaniu i zmarznięciu);
- przebywanie na świeżym powietrzu; uczestniczenie w spacerach, zabawach i ćwiczeniach ruchowych;

- dbanie o higienę poprzez codzienne mycie całego ciała, mycie zębów po posiłkach, samodzielne korzystanie z toalety, mycie rąk, zwłaszcza po pobycie w toalecie i po zabawie na świeżym powietrzu, utrzymywanie czystości odzieży, obuwia; zwracanie uwagi na estetyczny wygląd, samodzielne ubieranie się i rozbieranie, dbanie o rzeczy osobiste, codzienne zmienianie bielizny, nieużywanie cudzych grzebieni, szczotek, ręczników, zachowywanie porządku w miejscu zabawy, pracy, nauki;
- sygnalizowanie nauczycielowi złego samopoczucia;
- wyrabianie nawyków zdrowotnych, np. samodzielnego ubierania się, poprawnego korzystania z toalety, właściwego zachowania się przy stole, przestrzegania zasad bezpieczeństwa w toku zabaw ruchowych i innych;
- aktywne uczestniczenie w zabawach na świeżym powietrzu;
- wybieranie bezpiecznego miejsca do zabaw;
- bezpieczne korzystanie ze sprzętu sportowego, urządzeń znajdujących się na placu zabaw;
- informowanie nauczyciela o wszystkich sytuacjach budzących wątpliwości i obawy;
- naśladowanie ruchów wykonywanych przez nauczyciela, odtwarzanie ruchem całego ciała lub samych rąk sposobów poruszania się zwierząt itp.

Emocjonalny obszar rozwoju dziecka

Spoleczna aktywność dziecka:

- wyrażanie i nazywanie różnych emocji podczas zabaw;
- określanie sytuacji wywołujących różne emocje, np.: radość, złość, smutek, strach;
- radzenie sobie z emocjami poprzez udział w zabawach, rozmowach, słuchaniu wybranych utworów literackich;
- zapraszanie innych dzieci do wspólnej zabawy;
- szanowanie wytworów pracy innych oraz ich własności;
- dzielenie się wrażeniami, spostrzeżeniami z obserwacji danego zdarzenia, danej sytuacji;
- zwracanie się o pomoc w trudnych sytuacjach.

Spoleczny obszar rozwoju dziecka

Spoleczna aktywność dziecka:

- prezentowanie swoich wyrobów, dokonanie samooceny ich wykonania;
- uczestniczenie w sytuacjach stwarzających możliwość wyboru, przewidywanie skutków zachowań, zwracanie uwagi na konsekwencje wynikające z danego wyboru;
- przestrzeganie wspólnie ustalonych umów i zasad regulujących współzycie w grupie;
- dostrzeganie potrzeb innych, szanowanie ich;
- cieszenie się z sukcesów drugiej osoby;
- pomaganie kolegom w sytuacjach wywołujących smutek;

- szanowanie wytworów pracy innych oraz ich własności;
- współdziałanie podczas zabaw, gier, tańców integracyjnych;
- unikanie zachowań agresywnych, powstrzymywanie ich, dążenie do kompromisu;
- uczestniczenie we wspólnych zabawach, np.: ruchowych, prowadzonych metodą Rudolfa Labana, Weroniki Sherborne, wspólne wykonywanie prac plastycznych;
- dzielenie się wrażeniami, spostrzeżeniami z obserwacji danego zdarzenia, danej sytuacji;
- odpowiadanie na zadań pytania, formułowanie własnych pytań.

Poznawczy obszar rozwoju dziecka

Spoleczna aktywność dziecka:

- podejmowanie prób posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem;
- opowiadanie o sobie w grupie rówieśniczej;
- oglądanie zdjęć, ilustracji, słuchanie wierszy, opowiadań – odwoływanie się do własnych obserwacji w celu zwrócenia uwagi na piękno naszego kraju.

Językowa aktywność dziecka:

- uczestniczenie w zabawach polegających na odtwarzaniu dźwięków, np. w zabawie w echo melodyczne, wokalne;
- aktywne słuchanie rozmówcy;
- wyklaskiwanie rytmicznych fragmentów piosenek;
- wyrażanie swoich myśli, potrzeb, przeżyć w rozmowach z rówieśnikami w codziennych sytuacjach;
- swobodne rozmowy na tematy bliskie dzieciom w kontaktach grupowych;
- przekazywanie swoich odczuć, intencji w sposób werbalny i niewerbalny;
- stosowanie w wypowiedziach właściwych form fleksyjnych wszystkich odmiennych części mowy: czasownika, rzeczownika, zaimka, przymiotnika, liczebnika;
- wypowiadanie się złożonymi zdaniami, stosowanie kilkuzdaniowej wypowiedzi;
- odpowiadanie na pytania, poprawne formułowanie pytań;
- obserwowanie otoczenia, wymienianie jego elementów, porównywanie ich z tym, co się znajduje dalej;
- wymawianie samogłosek, a potem wymawianie za nauczycielem spółgłosek;
- słuchanie zdań, wyodrębnianie w nich słów; liczenie słów w zdaniach; układanie zdań z określonej liczby słów; określanie kolejnych słów w zdaniu;
- wyodrębnianie w słowach sylab, określanie ich kolejności; dzielenie słów na sylaby; liczenie sylab w słowach; tworzenie słów rozpoczynających się, kończących się daną sylabą;
- umiejętne odczytywanie często stosowanych oznaczeń i symboli;

- rozpoznawanie liter drukowanych – małych i wielkich;
- tworzenie wyrazów z poznanych liter i ich odczytywanie;
- zwracanie uwagi na fakt, że czytanie obok mówienia i pisania jest jedną z form komunikowania się ludzi;
- całościowe rozpoznawanie napisów umieszczonych w sali zajęć – nazw znajdujących się tam zabawek, kącików zainteresowań, roślin (sukcesywne ich wymienianie);
- wykonywanie ćwiczeń rozwijających orientację przestrzenną (przygotowanie do czytania od lewej strony do prawej);
- rozumienie wybranych znaków umownych.

Artystyczna aktywność dziecka:

- słuchanie piosenek w wykonaniu nauczyciela oraz nagrań;
- nauka piosenek fragmentami, metodą ze słuchu;
- śpiewanie piosenek – zbiorowe i indywidualne;
- wykorzystanie naturalnych efektów perkusyjnych (klaskania, tupania, stukania...) do akompaniamentu podczas słuchania lub śpiewania piosenek;
- poznawanie wyglądu instrumentów perkusyjnych: kołatki, grzechotki, bębenka, trójkąta, talerzy, drewniaków i sposobu gry na nich;
- wykonywanie akompaniamentu do piosenek na instrumentach perkusyjnych oraz innych przedmiotach – indywidualnie lub grupowo (tworzenie *orkiestry*);
- wykonywanie prostych, jedno-, dwutaktowych tematów rytmicznych na instrumentach perkusyjnych;
- uczestniczenie w zabawach rytmicznych, ruchowych, pługach przy muzyce;
- reagowanie na zmiany tempa i dynamiki utworu;
- estetyczne, rytmiczne poruszanie się przy muzyce;
- improwizowanie piosenki ruchem;
- dostrzeganie zmian w wysokości dźwięków;
- tworzenie galerii prac plastycznych dzieci, związanych, np. z porami roku;
- tworzenie różnych przestrzennych kompozycji z wykorzystaniem palców, dłoni, całego ciała;
- rysowanie, malowanie farbami plakatowymi, akwarelami z użyciem palców lub pędzli, na różnym podłożu; wycinanie, wydzieranie z różnych materiałów, obrysowywanie szablonów, lepienie z gliny, plasteliny, masy solnej i papierowej, modeliny, naklejanie, ugniatanie itd.;
- odczuwanie radości z tworzenia, działania plastycznego;
- wyrażanie swoich przeżyć wewnętrznych, uczuć poprzez różne formy ekspresji: słowną, ruchową, plastyczną, muzyczną.

Poznawcza aktywność dziecka:

- uczestniczenie w zabawach rozwijających: aktywność badawczą, umiejętność rozwiązywania problemów, myślenie, wyobrażenia, umiejętność klasyfikowania, uogólniania, rozumowania przyczynowo-skutkowego, poznawania samego siebie;

- uczestniczenie w zabawach organizowanych przez nauczyciela, dających dziecku satysfakcję i radość;
- wykorzystywanie w zabawach (także w sposób niekonwencjonalny) różnych zabawek, przedmiotów, znaków i symboli;
- rozpoznawanie przedmiotów, roślin, zwierząt za pomocą zmysłów: dotyku, smaku, węchu, wzroku, słuchu;
- dbanie o higienę zmysłów, np. unikanie hałasu, krzyku;
- mówienie z pamięci wierszy, rymowanek, piosenek w połączeniu z ruchem, obrazem, dźwiękiem;
- nauka na pamięć wierszy i piosenek treściowo bliskich dzieciom oraz sytuacjom, z jakimi się spotykają;
- uczestniczenie w zabawach, ćwiczeniach, pracach plastycznych, rozmowach, słuchaniu wierszy, opowiadań sprzyjających koncentracji uwagi;
- uczestniczenie w różnego rodzaju zabawach twórczych (tematycznych, konstrukcyjnych, ruchowych, z elementem pantomimy itd.),
- rozwijanie myślenia logicznego poprzez: rozwiązywanie zagadek, rebusów; określenie kolejności czynności, np. podczas wykonywania zamku z piasku; zadawaniu pytań; rozwijanie myślenia przyczynowo-skutkowego; określania kolejności zdarzeń w różnych sytuacjach, historyjkach;
- poruszanie się pod dyktando nauczyciela;
- wykonywanie ćwiczeń w parach;
- budowanie danego szeregu według wzrastającej lub malejącej liczby elementów, wielkości, natężenia barwy;
- łączenie przedmiotów w grupy na podstawie cechy percepcyjnej, np. barwy, wielkości, kształtu, a następnie cech funkcyjnych;
- klasyfikowanie przedmiotów według jednej cechy;
- rozróżnianie błędnego liczenia od poprawnego;
- porównywanie szacunkowe liczebności zbiorów, np. poprzez łączenie w pary ich elementów, nakładanie ich na siebie;
- rozróżnianie zbiorów – równolicznych i nierównolicznych;
- rozwijanie wyobraźni przestrzennej (np. poprzez zastosowanie przestrzennych technik plastycznych, takich jak: konstruowanie, modelowanie itp., oraz pozostawianie swobody w zagospodarowaniu przestrzeni kartki w toku rysowania);
- nabywanie wrażliwości dotykowej (poprzez kontakt z różnym materiałem przeznaczonym do działalności plastyczno-konstrukcyjnej, np. sznurkiem, watą, folia aluminiową, papierem ściernym, styropianem);
- oglądanie drzew znajdujących się w bliskim otoczeniu;
- rozpoznawanie drzew owocowych po owocach; wyjaśnienie znaczenia słowa *sad*;
- nazywanie przetworów z owoców i warzyw (dżemy, soki, kiszonki, kompoty);
- wyszukiwanie takich samych przedmiotów, obrazów, symboli graficznych;
- składanie pociętych obrazków w całość bez wzoru;
- kończenie rysowania danego przedmiotu według podanego wzoru;

- segregowanie danych symboli graficznych według przyjętego kryterium;
- obserwowanie zmian zachodzących w przyrodzie późną jesienią, występujących zjawisk atmosferycznych, np.: padającego deszczu, mgły, obniżającej się temperatury, skracającej się długości dnia;
- obserwowanie, w sposób bezpośredni lub pośredni, zmian zachodzących w przyrodzie w wybranych środowiskach (np.: w lesie, na łące).

Program wychowania przedszkolnego, Grupa MAC S.A. 2020 (s. 41–45, 46–48, 50, 52–54, 56, 57–60, 61–62, 65–68, 71–75, 77–79).

Październik, tydzień 2

Krąg tematyczny (temat tygodnia): **Idzie jesień... do zwierząt**

Treści programowe:

Fizyczny obszar rozwoju dziecka

Społeczna aktywność dziecka:

- zwracanie uwagi na kulturę spożywania posiłków;
- samodzielne rozbieranie się i ubieranie oraz dbanie o swoją garderobę;
- porządkowanie po sobie miejsc zabaw, pracy i spożywania posiłków;
- dbanie o porządek na półkach indywidualnych.

Językowa aktywność dziecka:

- rozwijanie sprawności całego ciała (w toku wykonywania czynności samoobsługowych, zabaw ruchowych i ćwiczeń gimnastycznych);
- wykonywanie czynności wymagających zaangażowania mięśni dłoni, np.: lepienie z plasteliny, zginięcie i zaginięcie papieru, wycinanie, wydzieranie;
- rozwijanie koordynacji wzrokowo-ruchowej, np.: powtarzanie ruchów innej osoby w czasie zabawy;
- wykonywanie czynności z dużym i małym napięciem mięśniowym w toku zabaw ruchowych i ćwiczeń plastycznych;
- odwzorowywanie elementów (przerysowywanie, rysowanie według wzoru, kalkowanie).

Artystyczna aktywność dziecka:

- uczestniczenie w zabawach rytmicznych, ruchowych, płasach przy muzyce;
- uczestniczenie w zabawach konstrukcyjno-technicznych wykorzystujących doświadczenia zbierane podczas poznawania środowiska technicznego, np. składanie zabawek z oddzielnych części, budowanie różnych konstrukcji z klocków, przeżywanie radości z pozytywnych efektów swoich działań;

Ruchowa i zdrowotna aktywność dziecka:

- utrwalanie orientacji w schemacie własnego ciała i ciała drugiej osoby (np. w kontekście kształtowania prawidłowej postawy);
- uczestniczenie w zabawach ruchowych: kształtujących postawę, orientacyjno-porządkowych, bieżnych, z elementami skoku, podskoku, z elementami toczenia, z elementami rzutu, chwytu, równoważnych, organizowanych metodą opowieści ruchowych, ze śpiewem;
- uczestniczenie w zabawach organizowanych w terenie (w ogrodzie przedszkolnym, w parku, na boisku) w różnych porach roku (na śniegu, w wodzie);
- uczestniczenie w ćwiczeniach gimnastycznych;
- przeplatanie aktywności ruchowej odpoczynkiem;
- ubieranie się odpowiednio do warunków atmosferycznych występujących w danej porze roku (zapobieganie przegrzaniu i zmarznięciu);
- przebywanie na świeżym powietrzu; uczestniczenie w spacerach, zabawach i ćwiczeniach ruchowych;

- dbanie o higienę poprzez codzienne mycie całego ciała, mycie zębów po posiłkach, samodzielne korzystanie z toalety, mycie rąk, zwłaszcza po pobycie w toalecie i po zabawie na świeżym powietrzu, utrzymywanie czystości odzieży, obuwia; zwracanie uwagi na estetyczny wygląd, samodzielne ubieranie się i rozbieranie, dbanie o rzeczy osobiste, codzienne zmienianie bielizny, nieużywanie cudzych grzebieni, szczotek, ręczników, zachowywanie porządku w miejscu zabawy, pracy, nauki;
- sygnalizowanie nauczycielowi złego samopoczucia;
- wyrabianie nawyków zdrowotnych, np. samodzielnego ubierania się, poprawnego korzystania z toalety, właściwego zachowania się przy stole, przestrzegania zasad bezpieczeństwa w toku zabaw ruchowych i innych;
- aktywne uczestniczenie w zabawach na świeżym powietrzu;
- wybieranie bezpiecznego miejsca do zabaw;
- bezpieczne korzystanie ze sprzętu sportowego, urządzeń znajdujących się na placu zabaw;
- informowanie nauczyciela o wszystkich sytuacjach budzących wątpliwości i obawy;
- naśladowanie ruchów wykonywanych przez nauczyciela, odtwarzanie ruchem całego ciała lub samych rąk sposobów poruszania się zwierząt itp.

Emocjonalny obszar rozwoju dziecka

Spoleczna aktywność dziecka:

- wyrażanie i nazywanie różnych emocji podczas zabaw;
- określanie sytuacji wywołujących różne emocje, np.: radość, złość, smutek, strach;
- radzenie sobie z emocjami poprzez udział w zabawach, rozmowach, słuchaniu wybranych utworów literackich;
- zapraszanie innych dzieci do wspólnej zabawy;
- szanowanie wytworów pracy innych oraz ich własności;
- dzielenie się wrażeniami, spostrzeżeniami z obserwacji danego zdarzenia, danej sytuacji;
- zwracanie się o pomoc w trudnych sytuacjach.

Spoleczny obszar rozwoju dziecka

Spoleczna aktywność dziecka:

- prezentowanie swoich wyrobów, dokonanie samooceny ich wykonania;
- uczestniczenie w sytuacjach stwarzających możliwość wyboru, przewidywanie skutków zachowań, zwracanie uwagi na konsekwencje wynikające z danego wyboru;
- przestrzeganie wspólnie ustalonych umów i zasad regulujących współzycie w grupie;
- dostrzeganie potrzeb innych, szanowanie ich;
- cieszenie się z sukcesów drugiej osoby;
- pomaganie kolegom w sytuacjach wywołujących smutek;

- szanowanie wytworów pracy innych oraz ich własności;
- współdziałanie podczas zabaw, gier, tańców integracyjnych;
- unikanie zachowań agresywnych, powstrzymywanie ich, dążenie do kompromisu;
- uczestniczenie we wspólnych zabawach, np.: ruchowych, prowadzonych metodą Rudolfa Labana, Weroniki Sherborne, wspólne wykonywanie prac plastycznych;
- dzielenie się wrażeniami, spostrzeżeniami z obserwacji danego zdarzenia, danej sytuacji;
- odpowiadanie na zadań pytania, formułowanie własnych pytań.

Poznawczy obszar rozwoju dziecka

Spoleczna aktywność dziecka:

- podejmowanie prób posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem;
- opowiadanie o sobie w grupie rówieśniczej;
- oglądanie zdjęć, ilustracji, słuchanie wierszy, opowiadań – odwoływanie się do własnych obserwacji w celu zwrócenia uwagi na piękno naszego kraju.

Językowa aktywność dziecka:

- uczestniczenie w zabawach polegających na odtwarzaniu dźwięków, np. w zabawie w echo melodyczne, wokalne;
- aktywne słuchanie rozmówcy;
- wyklaskiwanie rytmicznych fragmentów piosenek;
- wyrażanie swoich myśli, potrzeb, przeżyć w rozmowach z rówieśnikami w codziennych sytuacjach;
- swobodne rozmowy na tematy bliskie dzieciom w kontaktach grupowych;
- przekazywanie swoich odczuć, intencji w sposób werbalny i niewerbalny;
- stosowanie w wypowiedziach właściwych form fleksyjnych wszystkich odmiennych części mowy: czasownika, rzeczownika, zaimka, przymiotnika, liczebnika;
- wypowiadanie się złożonymi zdaniami, stosowanie kilkuzdaniowej wypowiedzi;
- odpowiadanie na pytania, poprawne formułowanie pytań;
- obserwowanie otoczenia, wymienianie jego elementów, porównywanie ich z tym, co się znajduje dalej;
- wymawianie samogłosek, a potem wymawianie za nauczycielem spółgłosek;
- powtarzanie słów zawierających głoski opozycyjne, np. kura – góra, piórko – biurko;
- słuchanie zdań, wyodrębnianie w nich słów; liczenie słów w zdaniach; układanie zdań z określonej liczby słów; określanie kolejnych słów w zdaniu;
- układanie rymów do podanych słów;
- wyodrębnianie w słowach sylab, określanie ich kolejności; dzielenie słów na sylaby; liczenie sylab w słowach; tworzenie słów

- rozpoczynających się, kończących się dana sylabą;
- umiejętność odczytywanie często stosowanych oznaczeń i symboli;
  - rozpoznawanie liter drukowanych – małych i wielkich;
  - tworzenie wyrazów z poznanych liter i ich odczytywanie;
  - zwracanie uwagi na fakt, że czytanie obok mówienia i pisanie jest jedną z form komunikowania się ludzi;
  - całościowe rozpoznawanie napisów umieszczonych w sali zajęć – nazw znajdujących się tam zabawek, kąpek zainteresowań, roślin (sukcesywne ich wymienianie);
  - wykonywanie ćwiczeń rozwijających orientację przestrzenną (przygotowanie do czytania od lewej strony do prawej);
  - rozumienie wybranych znaków umownych.

Artystyczna aktywność dziecka:

- słuchanie piosenek w wykonaniu nauczyciela oraz nagrań;
- nauka piosenek fragmentami, metodą ze słuchu;
- śpiewanie piosenek – zbiorowe i indywidualne;
- wykorzystanie naturalnych efektów perkusyjnych (klaskania, tupania, stukania...) do akompaniamentu podczas słuchania lub śpiewania piosenek;
- poznawanie wyglądu instrumentów perkusyjnych: kołatki, grzechotki, bębenka, trójkąta, talerzy, drewniaków i sposobu gry na nich;
- wykonywanie akompaniamentu do piosenek na instrumentach perkusyjnych oraz innych przedmiotach – indywidualnie lub grupowo (tworzenie *orkiestry*);
- wykonywanie prostych, jedno-, dwutaktowych tematów rytmicznych na instrumentach perkusyjnych;
- uczestniczenie w zabawach rytmicznych, ruchowych, piosenkach przy muzyce;
- reagowanie na zmiany tempa i dynamiki utworu;
- estetyczne, rytmiczne poruszanie się przy muzyce;
- improwizowanie piosenki ruchem;
- dostrzeganie zmian w wysokości dźwięków;
- tworzenie galerii prac plastycznych dzieci, związanych, np. z porami roku;
- tworzenie różnych przestrzennych kompozycji z wykorzystaniem palców, dłoni, całego ciała;
- rysowanie, malowanie farbami plakatowymi, akwarelami z użyciem palców lub pędzli, na różnym podłożu; wycinanie, wydzieranie z różnych materiałów, obrysowywanie szablonów, lepienie z gliny, plasteliny, masy solnej i papierowej, modeliny, naklejanie, ugniatanie itd.;
- odczuwanie radości z tworzenia, działania plastycznego;
- wyrażanie swoich przeżyć wewnętrznych, uczuć poprzez różne formy ekspresji: słowną, ruchową, plastyczną, muzyczną.

Poznawcza aktywność dziecka:

- uczestniczenie w zabawach rozwijających: aktywność badawczą, umiejętność rozwiązywania problemów, myślenie, wyobrażenia, umiejętność klasyfikowania, uogólniania, rozumowania przyczynowo-skutkowego, poznawania samego siebie;
- uczestniczenie w zabawach organizowanych przez nauczyciela, dających dziecku satysfakcję i radość;
- wykorzystywanie w zabawach (także w sposób niekonwencjonalny) różnych zabawek, przedmiotów, znaków i symboli;
- rozpoznawanie przedmiotów, roślin, zwierząt za pomocą zmysłów: dotyku, smaku, węchu, wzroku, słuchu;
- dbanie o higienę zmysłów, np. unikanie hałasu, krzyku;
- mówienie z pamięci wierszy, rymowanek, piosenek w połączeniu z ruchem, obrazem, dźwiękiem;
- nauka na pamięć wierszy i piosenek treściowo bliskich dzieciom oraz sytuacjom, z jakimi się spotykają;
- uczestniczenie w zabawach, ćwiczeniach, pracach plastycznych, rozmowach, słuchaniu wierszy, opowiadań sprzyjających koncentracji uwagi;
- uczestniczenie w różnego rodzaju zabawach twórczych (tematycznych, konstrukcyjnych, ruchowych, z elementem pantomimy itd.),
- rozwijanie myślenia logicznego poprzez: rozwiązywanie zagadek, rebusów; określenie kolejności czynności, np. podczas wykonywania zamku z piasku; zadawaniu pytań; rozwijanie myślenia przyczynowo-skutkowego; określania kolejności zdarzeń w różnych sytuacjach, historyjkach;
- nazywanie i wskazywanie części ciała występujących podwójnie, parami – oczu, uszu, nóg;
- poruszanie się pod dyktando nauczyciela;
- wykonywanie ćwiczeń w parach;
- budowanie danego szeregu według wzrastającej lub malejącej liczby elementów, wielkości, natężenia barwy;
- łączenie przedmiotów w grupy na podstawie cechy percepcyjnej, np. barwy, wielkości, kształtu, a następnie cech funkcyjnych;
- klasyfikowanie przedmiotów według jednej cechy;
- rozróżnianie błędnego liczenia od poprawnego;
- porównywanie szacunkowe liczebności zbiorów, np. poprzez łączenie w pary ich elementów, nakładanie ich na siebie;
- rozróżnianie zbiorów – równolicznych i nierównolicznych;
- rozwijanie wyobraźni przestrzennej (np. poprzez zastosowanie przestrzennych technik plastycznych, takich jak: konstruowanie, modelowanie itp., oraz pozostawianie swobody w zagospodarowaniu przestrzeni kartki w toku rysowania);
- nabywanie wrażliwości dotykowej (poprzez kontakt z różnym materiałem przeznaczonym do działalności plastyczno-konstrukcyjnej, np. sznurkiem, watą, folia aluminiową, papierem ściernym, styropianem);
- oglądanie drzew znajdujących się w bliskim otoczeniu;
- obserwowanie, w sposób bezpośredni lub pośredni, zmian zachodzących w przyrodzie w wybranych środowiskach (np.: w lesie, na łące);
- pokazywanie na wybranych przykładach (np.: jeża, wiewiórki, bociana), jak zwierzęta przygotowują się do nadchodzącej zimy (odlatują do

Afryki, gromadzą zapasy, zasypiają);

- wyszukiwanie takich samych przedmiotów, obrazów, symboli graficznych;
- kończenie rysowania danego przedmiotu według podanego wzoru;
- segregowanie danych symboli graficznych według przyjętego kryterium;
- obserwowanie zmian zachodzących w przyrodzie późną jesienią, występujących zjawisk atmosferycznych, np.: padającego deszczu, mgły, obniżającej się temperatury, skracającej się długości dnia.

Program wychowania przedszkolnego, Grupa MAC S.A. 2020 (s. 41–45, 46–48, 50, 52–54, 56, 58–60, 61–62, 65–68, 71–75, 77–79).

Październik, tydzień 3

Krąg tematyczny (temat tygodnia): Skąd mamy te produkty?

Treści programowe:

Fizyczny obszar rozwoju dziecka

Społeczna aktywność dziecka:

- zwracanie uwagi na kulturę spożywania posiłków;
- samodzielne rozbieranie się i ubieranie oraz dbanie o swoją garderobę;
- porządkowanie po sobie miejsc zabaw, pracy i spożywania posiłków;
- dbanie o porządek na półkach indywidualnych.

Językowa aktywność dziecka:

- rozwijanie sprawności całego ciała (w toku wykonywania czynności samoobsługowych, zabaw ruchowych i ćwiczeń gimnastycznych);
- wykonywanie czynności wymagających zaangażowania mięśni dłoni, np.: lepienie z plasteliny, zginięcie i zaginięcie papieru, wycinanie, wydzieranie;
- rozwijanie koordynacji wzrokowo-ruchowej, np.: powtarzanie ruchów innej osoby w czasie zabawy;
- wykonywanie czynności z dużym i małym napięciem mięśniowym w toku zabaw ruchowych i ćwiczeń plastycznych;
- odwzorowywanie elementów (przerysowywanie, rysowanie według wzoru, kalkowanie).

Artystyczna aktywność dziecka:

- uczestniczenie w zabawach rytmicznych, ruchowych, piosenkach przy muzyce;
- uczestniczenie w zabawach konstrukcyjno-technicznych wykorzystujących doświadczenia zbierane podczas poznawania środowiska technicznego, np. składanie zabawek z oddzielnych części, budowanie różnych konstrukcji z klocków, przeżywanie radości z pozytywnych efektów swoich działań;
- budowanie z naturalnych materiałów (piasek, śnieg); konstruowanie z tworzywa przyrodniczego, korka, drutu, papieru, wełny.

Ruchowa i zdrowotna aktywność dziecka:

- nazywanie części ciała;
- utrwalanie orientacji w schemacie własnego ciała i ciała drugiej osoby (np. w kontekście kształtowania prawidłowej postawy);
- uczestniczenie w zabawach ruchowych: kształtujących postawę, orientacyjno-porządkowych, bieżnych, z elementami skoku, podskoku, z elementami toczenia, z elementami rzutu, chwytu, równoważnych, organizowanych metodą opowieści ruchowych, ze śpiewem;
- uczestniczenie w zabawach organizowanych w terenie (w ogrodzie przedszkolnym, w parku, na boisku) w różnych porach roku (na śniegu, w wodzie);
- uczestniczenie w ćwiczeniach gimnastycznych;
- przeplatanie aktywności ruchowej odpoczynkiem;

- ubieranie się odpowiednio do warunków atmosferycznych występujących w danej porze roku (zapobieganie przegrzaniu i zmarznięciu);
- przebywanie na świeżym powietrzu; uczestniczenie w spacerach, zabawach i ćwiczeniach ruchowych;
- dbanie o higienę poprzez codzienne mycie całego ciała, mycie zębów po posiłkach, samodzielne korzystanie z toalety, mycie rąk, zwłaszcza po pobycie w toalecie i po zabawie na świeżym powietrzu, utrzymywanie czystości odzieży, obuwia; zwracanie uwagi na estetyczny wygląd, samodzielne ubieranie się i rozbieranie, dbanie o rzeczy osobiste, codzienne zmienianie bielizny, nieużywanie cudzych grzebieni, szczotek, ręczników, zachowywanie porządku w miejscu zabawy, pracy, nauki;
- sygnalizowanie nauczycielowi złego samopoczucia;
- wyrabianie nawyków zdrowotnych, np. samodzielnego ubierania się, poprawnego korzystania z toalety, właściwego zachowania się przy stole, przestrzegania zasad bezpieczeństwa w toku zabaw ruchowych i innych;
- aktywne uczestniczenie w zabawach na świeżym powietrzu;
- wybieranie bezpiecznego miejsca do zabaw;
- bezpieczne korzystanie ze sprzętu sportowego, urządzeń znajdujących się na placu zabaw;
- informowanie nauczyciela o wszystkich sytuacjach budzących wątpliwości i obawy;
- naśladowanie ruchów wykonywanych przez nauczyciela, odtwarzanie ruchem całego ciała lub samych rąk sposobów poruszania się zwierząt itp.

Emocjonalny obszar rozwoju dziecka

Spoleczna aktywność dziecka:

- wyrażanie i nazywanie różnych emocji podczas zabaw;
- określanie sytuacji wywołujących różne emocje, np.: radość, złość, smutek, strach;
- radzenie sobie z emocjami poprzez udział w zabawach, rozmowach, słuchaniu wybranych utworów literackich;
- zapraszanie innych dzieci do wspólnej zabawy;
- szanowanie wytworów pracy innych oraz ich własności;
- dzielenie się wrażeniami, spostrzeżeniami z obserwacji danego zdarzenia, danej sytuacji;
- zwracanie się o pomoc w trudnych sytuacjach.

Spoleczny obszar rozwoju dziecka

Spoleczna aktywność dziecka:

- prezentowanie swoich wyrobów, dokonanie samooceny ich wykonania;
- uczestniczenie w sytuacjach stwarzających możliwość wyboru, przewidywanie skutków zachowań, zwracanie uwagi na konsekwencje wynikające z danego wyboru;
- przestrzeganie wspólnie ustalonych umów i zasad regulujących współzycie w grupie;
- dostrzeganie potrzeb innych, szanowanie ich;

- cieszenie się z sukcesów drugiej osoby;
- pomaganie kolegom w sytuacjach wywołujących smutek;
- szanowanie wytworów pracy innych oraz ich własności;
- współdziałanie podczas zabaw, gier, tańców integracyjnych;
- unikanie zachowań agresywnych, powstrzymywanie ich, dążenie do kompromisu;
- uczestniczenie we wspólnych zabawach, np.: ruchowych, prowadzonych metodą Rudolfa Labana, Weroniki Sherborne, wspólne wykonywanie prac plastycznych;
- dzielenie się wrażeniami, spostrzeżeniami z obserwacji danego zdarzenia, danej sytuacji;
- odpowiadanie na zadań pytania, formułowanie własnych pytań.

Poznawczy obszar rozwoju dziecka

Spoleczna aktywność dziecka:

- podejmowanie prób posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem;
- opowiadanie o sobie w grupie rówieśniczej;
- oglądanie zdjęć, ilustracji, słuchanie wierszy, opowiadań – odwoływanie się do własnych obserwacji w celu zwrócenia uwagi na piękno naszego kraju.

Językowa aktywność dziecka:

- uczestniczenie w zabawach polegających na odtwarzaniu dźwięków, np. w zabawie w echo melodyczne, wokalne;
- aktywne słuchanie rozmówcy;
- wyklaskiwanie rytmicznych fragmentów piosenek;
- wyrażanie swoich myśli, potrzeb, przeżyć w rozmowach z rówieśnikami w codziennych sytuacjach;
- swobodne rozmowy na tematy bliskie dzieciom w kontaktach grupowych;
- przekazywanie swoich odczuć, intencji w sposób werbalny i niewerbalny;
- stosowanie w wypowiedziach właściwych form fleksyjnych wszystkich odmiennych części mowy: czasownika, rzeczownika, zaimka, przymiotnika, liczebnika;
- wypowiadanie się złożonymi zdaniami, stosowanie kilkuzdaniowej wypowiedzi;
- odpowiadanie na pytania, poprawne formułowanie pytań;
- obserwowanie otoczenia, wymienianie jego elementów, porównywanie ich z tym, co się znajduje dalej;
- wymawianie samogłosek, a potem wymawianie za nauczycielem spółgłosek;
- słuchanie zdań, wyodrębnianie w nich słów; liczenie słów w zdaniach; układanie zdań z określonej liczby słów; określanie kolejnych słów w zdaniu;
- wyodrębnianie w słowach sylab, określanie ich kolejności; dzielenie słów na sylaby; liczenie sylab w słowach; tworzenie słów

rozpoczynających się, kończących się dana sylabą;

- wspólne z nauczycielem czytanie tekstów obrazkowo-wyrazowych (nauczyciel czyta tekst, dzieci podają nazwy obrazków);
- umiejętność odczytywanie często stosowanych oznaczeń i symboli;
- rozpoznawanie liter drukowanych – małych i wielkich;
- tworzenie wyrazów z poznanych liter i ich odczytywanie;
- zwracanie uwagi na fakt, że czytanie obok mówienia i pisania jest jedną z form komunikowania się ludzi;
- całościowe rozpoznawanie napisów umieszczonych w sali zajęć – nazw znajdujących się tam zabawek, kącików zainteresowań, roślin (sukcesywne ich wymienianie);
- wykonywanie ćwiczeń rozwijających orientację przestrzenną (przygotowanie do czytania od lewej strony do prawej);
- rozumienie wybranych znaków umownych.

Artystyczna aktywność dziecka:

- słuchanie piosenek w wykonaniu nauczyciela oraz nagrań;
- nauka piosenek fragmentami, metodą ze słuchu;
- śpiewanie piosenek – zbiorowe i indywidualne;
- wykorzystanie naturalnych efektów perkusyjnych (klaskania, tupania, stukania...) do akompaniamentu podczas słuchania lub śpiewania piosenek;
- poznawanie wyglądu instrumentów perkusyjnych: kołatki, grzechotki, bębenka, trójkąta, talerzy, drewniaków i sposobu gry na nich;
- wykonywanie akompaniamentu do piosenek na instrumentach perkusyjnych oraz innych przedmiotach – indywidualnie lub grupowo (tworzenie *orkiestry*);
- wykonywanie prostych, jedno-, dwutaktowych tematów rytmicznych na instrumentach perkusyjnych;
- uczestniczenie w zabawach rytmicznych, ruchowych, piasach przy muzyce;
- reagowanie na zmiany tempa i dynamiki utworu;
- estetyczne, rytmiczne poruszanie się przy muzyce;
- improwizowanie piosenki ruchem;
- dostrzeganie zmian w wysokości dźwięków;
- tworzenie galerii prac plastycznych dzieci, związanych, np. z porami roku;
- tworzenie różnych przestrzennych kompozycji z wykorzystaniem palców, dłoni, całego ciała;
- wykorzystywanie w pracach plastycznych materiałów odpadowych, np.: plastikowych butelek, gazet, pudełek, folii aluminiowej itp. oraz tworzywa przyrodniczego;
- rysowanie, malowanie farbami plakatowymi, akwarelami z użyciem palców lub pędzli, na różnym podłożu; wycinanie, wydzieranie z różnych materiałów, obrysowywanie szablonów, lepienie z gliny, plasteliny, masy solnej i papierowej, modeliny, naklejanie, ugniatanie itd.;

- odczuwanie radości z tworzenia, działania plastycznego;
- wyrażanie swoich przeżyć wewnętrznych, uczuć poprzez różne formy ekspresji: słowną, ruchową, plastyczną, muzyczną.

Poznawcza aktywność dziecka:

- uczestniczenie w zabawach rozwijających: aktywność badawczą, umiejętność rozwiązywania problemów, myślenie, wyobrażenia, umiejętność klasyfikowania, uogólniania, rozumowania przyczynowo-skutkowego, poznawania samego siebie;
- uczestniczenie w zabawach organizowanych przez nauczyciela, dających dziecku satysfakcje i radość;
- wykorzystywanie w zabawach (także w sposób niekonwencjonalny) różnych zabawek, przedmiotów, znaków i symboli;
- rozpoznawanie przedmiotów, roślin, zwierząt za pomocą zmysłów: dotyku, smaku, węchu, wzroku, słuchu;
- dbanie o higienę zmysłów, np. unikanie hałasu, krzyku;
- mówienie z pamięci wierszy, rymowanek, piosenek w połączeniu z ruchem, obrazem, dźwiękiem;
- nauka na pamięć wierszy i piosenek treściowo bliskich dzieciom oraz sytuacjom, z jakimi się spotykają;
- uczestniczenie w zabawach, ćwiczeniach, pracach plastycznych, rozmowach, słuchaniu wierszy, opowiadań sprzyjających koncentracji uwagi;
- uczestniczenie w różnego rodzaju zabawach twórczych (tematycznych, konstrukcyjnych, ruchowych, z elementem pantomimy itd.),
- rozwijanie myślenia logicznego poprzez: rozwiązywanie zagadek, rebusów; określenie kolejności czynności, np. podczas wykonywania zamku z piasku; zadawaniu pytań; rozwijanie myślenia przyczynowo-skutkowego; określania kolejności zdarzeń w różnych sytuacjach, historiijkach;
- poruszanie się pod dyktando nauczyciela;
- wykonywanie ćwiczeń w parach;
- budowanie danego szeregu według wzrastającej lub malejącej liczby elementów, wielkości, natężenia barwy;
- łączenie przedmiotów w grupy na podstawie cechy percepcyjnej, np. barwy, wielkości, kształtu, a następnie cech funkcyjnych;
- klasyfikowanie przedmiotów według jednej cechy;
- rozróżnianie błędnego liczenia od poprawnego;
- porównywanie szacunkowe liczebności zbiorów, np. poprzez łączenie w pary ich elementów, nakładanie ich na siebie;
- rozróżnianie zbiorów – równolicznych i nierównolicznych;
- rozwijanie wyobraźni przestrzennej (np. poprzez zastosowanie przestrzennych technik plastycznych, takich jak: konstruowanie, modelowanie itp., oraz pozostawianie swobody w zagospodarowaniu przestrzeni kartki w toku rysowania);
- nabywanie wrażliwości dotykowej (poprzez kontakt z różnym materiałem przeznaczonym do działalności plastyczno-konstrukcyjnej, np. sznurkiem, wata, folia aluminiową, papierem ściernym, styropianem);
- wyszukiwanie takich samych przedmiotów, obrazów, symboli graficznych;
- kończenie rysowania danego przedmiotu według podanego wzoru;

- segregowanie danych symboli graficznych według przyjętego kryterium;
- rozwijanie wyobraźni przestrzennej (np. poprzez zastosowanie przestrzennych technik plastycznych, takich jak: konstruowanie, modelowanie itp., oraz pozostawianie swobody w zagospodarowaniu przestrzeni kartki w toku rysowania);
- nabywanie wrażliwości dotykowej (poprzez kontakt z różnym materiałem przeznaczonym do działalności plastyczno-konstrukcyjnej, np. sznurkiem, watą, folią aluminiową, papierem ściernym, styropianem).

Program wychowania przedszkolnego, Grupa MAC S.A. 2020 (s. 41–45, 46–48, 50, 52–54, 56, 59–62, 65–68, 71–74, 78–79).

Październik, tydzień 4

Krąg tematyczny (temat tygodnia): **Idzie jesień... z deszczem**

Treści programowe:

Fizyczny obszar rozwoju dziecka

Społeczna aktywność dziecka:

- zwracanie uwagi na kulturę spożywania posiłków;
- samodzielne rozbieranie się i ubieranie oraz dbanie o swoją garderobę;
- porządkowanie po sobie miejsc zabaw, pracy i spożywania posiłków;
- dbanie o porządek na półkach indywidualnych.

Językowa aktywność dziecka:

- rozwijanie sprawności całego ciała (w toku wykonywania czynności samoobsługowych, zabaw ruchowych i ćwiczeń gimnastycznych);
- wykonywanie czynności wymagających zaangażowania mięśni dłoni, np.: lepienie z plasteliny, zginięcie i zaginanie papieru, wycinanie, wydzieranie;
- rozwijanie koordynacji wzrokowo-ruchowej, np.: powtarzanie ruchów innej osoby w czasie zabawy;
- wykonywanie czynności z dużym i małym napięciem mięśniowym w toku zabaw ruchowych i ćwiczeń plastycznych;
- odwzorowywanie elementów (przerysowywanie, rysowanie według wzoru, kalkowanie).

Artystyczna aktywność dziecka:

- uczestniczenie w zabawach rytmicznych, ruchowych, płąsach przy muzyce;
- uczestniczenie w zabawach konstrukcyjno-technicznych wykorzystujących doświadczenia zbierane podczas poznawania środowiska technicznego, np. składanie zabawek z oddzielnych części, budowanie różnych konstrukcji z klocków, przeżywanie radości z pozytywnych efektów swoich działań.

Ruchowa i zdrowotna aktywność dziecka:

- nazywanie części ciała;
- utrwalanie orientacji w schemacie własnego ciała i ciała drugiej osoby (np. w kontekście kształtowania prawidłowej postawy);
- uczestniczenie w zabawach ruchowych: kształtujących postawę, orientacyjno-porządkowych, bieżnych, z elementami skoku, podskoku, z elementami toczenia, z elementami rzutu, chwytu, równoważnych, organizowanych metodą opowieści ruchowych, ze śpiewem;
- uczestniczenie w zabawach organizowanych w terenie (w ogrodzie przedszkolnym, w parku, na boisku) w różnych porach roku (na śniegu, w wodzie);
- uczestniczenie w ćwiczeniach gimnastycznych;
- przeplatanie aktywności ruchowej odpoczynkiem;
- ubieranie się odpowiednio do warunków atmosferycznych występujących w danej porze roku (zapobieganie przegrzaniu i zmarznięciu);

- przebywanie na świeżym powietrzu; uczestniczenie w spacerach, zabawach i ćwiczeniach ruchowych;
- dbanie o higienę poprzez codzienne mycie całego ciała, mycie zębów po posiłkach, samodzielne korzystanie z toalety, mycie rąk, zwłaszcza po pobycie w toalecie i po zabawie na świeżym powietrzu, utrzymywanie czystości odzieży, obuwia; zwracanie uwagi na estetyczny wygląd, samodzielne ubieranie się i rozbieranie, dbanie o rzeczy osobiste, codzienne zmienianie bielizny, nieużywanie cudzych grzebieni, szczotek, ręczników, zachowywanie porządku w miejscu zabawy, pracy, nauki;
- sygnalizowanie nauczycielowi złego samopoczucia;
- wyrabianie nawyków zdrowotnych, np. samodzielnego ubierania się, poprawnego korzystania z toalety, właściwego zachowania się przy stole, przestrzegania zasad bezpieczeństwa w toku zabaw ruchowych i innych;
- aktywne uczestniczenie w zabawach na świeżym powietrzu;
- wybieranie bezpiecznego miejsca do zabaw;
- bezpieczne korzystanie ze sprzętu sportowego, urządzeń znajdujących się na placu zabaw;
- informowanie nauczyciela o wszystkich sytuacjach budzących wątpliwości i obawy;
- naśladowanie ruchów wykonywanych przez nauczyciela, odtwarzanie ruchem całego ciała lub samych rąk sposobów poruszania się zwierząt itp.

Emocjonalny obszar rozwoju dziecka

Spółeczna aktywność dziecka:

- wyrażanie i nazywanie różnych emocji podczas zabaw;
- określanie sytuacji wywołujących różne emocje, np.: radość, złość, smutek, strach;
- radzenie sobie z emocjami poprzez udział w zabawach, rozmowach, słuchaniu wybranych utworów literackich;
- zapraszanie innych dzieci do wspólnej zabawy;
- szanowanie wytworów pracy innych oraz ich własności;
- dzielenie się wrażeniami, spostrzeżeniami z obserwacji danego zdarzenia, danej sytuacji;
- zwracanie się o pomoc w trudnych sytuacjach.

Spółeczny obszar rozwoju dziecka

Spółeczna aktywność dziecka:

- prezentowanie swoich wyrobów, dokonanie samooceny ich wykonania;
- uczestniczenie w sytuacjach stwarzających możliwość wyboru, przewidywanie skutków zachowań, zwracanie uwagi na konsekwencje wynikające z danego wyboru;
- przestrzeganie wspólnie ustalonych umów i zasad regulujących współzycie w grupie;
- dostrzeganie potrzeb innych, szanowanie ich;
- cieszenie się z sukcesów drugiej osoby;

- pomaganie kolegom w sytuacjach wywołujących smutek;
- szanowanie wytworów pracy innych oraz ich własności;
- współdziałanie podczas zabaw, gier, tańców integracyjnych;
- unikanie zachowań agresywnych, powstrzymywanie ich, dążenie do kompromisu;
- uczestniczenie we wspólnych zabawach, np.: ruchowych, prowadzonych metodą Rudolfa Labana, Weroniki Sherborne, wspólne wykonywanie prac plastycznych;
- dzielenie się wrażeniami, spostrzeżeniami z obserwacji danego zdarzenia, danej sytuacji;
- odpowiadanie na zadań pytania, formułowanie własnych pytań.

Poznawczy obszar rozwoju dziecka

Spoleczna aktywność dziecka:

- podejmowanie prób posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem;
- oglądanie zdjęć, ilustracji, słuchanie wierszy, opowiadań – odwoływanie się do własnych obserwacji w celu zwrócenia uwagi na piękno naszego kraju.

Językowa aktywność dziecka:

- uczestniczenie w zabawach polegających na odtwarzaniu dźwięków, np. w zabawie w echo melodyczne, wokalne;
- aktywne słuchanie rozmówcy;
- wyklaskiwanie rytmicznych fragmentów piosenek;
- wyrażanie swoich myśli, potrzeb, przeżyć w rozmowach z rówieśnikami w codziennych sytuacjach;
- swobodne rozmowy na tematy bliskie dzieciom w kontaktach grupowych;
- przekazywanie swoich odczuć, intencji w sposób werbalny i niewerbalny;
- stosowanie w wypowiedziach właściwych form fleksyjnych wszystkich odmiennych części mowy: czasownika, rzeczownika, zaimka, przymiotnika, liczebnika;
- wypowiadanie się złożonymi zdaniami, stosowanie kilkuzdaniowej wypowiedzi;
- odpowiadanie na pytania, poprawne formułowanie pytań;
- obserwowanie otoczenia, wymienianie jego elementów, porównywanie ich z tym, co się znajduje dalej;
- wymawianie samogłosek, a potem wymawianie za nauczycielem spółgłosek;
- słuchanie zdań, wyodrębnianie w nich słów; liczenie słów w zdaniach; układanie zdań z określonej liczby słów; określanie kolejnych słów w zdaniu;
- wyodrębnianie w słowach sylab, określanie ich kolejności; dzielenie słów na sylaby; liczenie sylab w słowach; tworzenie słów rozpoczynających się, kończących się daną sylabą;
- umiejętne odczytywanie często stosowanych oznaczeń i symboli;

- rozpoznawanie liter drukowanych – małych i wielkich;
- tworzenie wyrazów z poznanych liter i ich odczytywanie;
- zwracanie uwagi na fakt, że czytanie obok mówienia i pisanie jest jedną z form komunikowania się ludzi;
- całościowe rozpoznawanie napisów umieszczonych w sali zajęć – nazw znajdujących się tam zabawek, kącików zainteresowań, roślin (sukcesywne ich wymienianie);
- wykonywanie ćwiczeń rozwijających orientację przestrzenną (przygotowanie do czytania od lewej strony do prawej);
- rozumienie wybranych znaków umownych.

Artystyczna aktywność dziecka:

- słuchanie piosenek w wykonaniu nauczyciela oraz nagrań;
- nauka piosenek fragmentami, metodą ze słuchu;
- śpiewanie piosenek – zbiorowe i indywidualne;
- wykorzystanie naturalnych efektów perkusyjnych (klaskania, tupania, stukania...) do akompaniamentu podczas słuchania lub śpiewania piosenek;
- poznawanie wyglądu instrumentów perkusyjnych: kołatki, grzechotki, bębenka, trójkąta, talerzy, drewnienek i sposobu gry na nich;
- wykonywanie akompaniamentu do piosenek na instrumentach perkusyjnych oraz innych przedmiotach – indywidualnie lub grupowo (tworzenie *orkiestry*);
- wykonywanie prostych, jedno-, dwutaktowych tematów rytmicznych na instrumentach perkusyjnych;
- uczestniczenie w zabawach rytmicznych, ruchowych, płaszach przy muzyce;
- reagowanie na zmiany tempa i dynamiki utworu;
- estetyczne, rytmiczne poruszanie się przy muzyce;
- improwizowanie piosenki ruchem;
- dostrzeganie zmian w wysokości dźwięków;
- tworzenie galerii prac plastycznych dzieci, związanych, np. z porami roku;
- tworzenie różnych przestrzennych kompozycji z wykorzystaniem palców, dłoni, całego ciała;
- rysowanie, malowanie farbami plakatowymi, akwarelami z użyciem palców lub pędzli, na różnym podłożu; wycinanie, wydzieranie z różnych materiałów, obrysowywanie szablonów, lepienie z gliny, plasteliny, masy solnej i papierowej, modeliny, naklejanie, ugniatanie itd.;
- odczuwanie radości z tworzenia, działania plastycznego;
- wyrażanie swoich przeżyć wewnętrznych, uczuć poprzez różne formy ekspresji: słowną, ruchową, plastyczną, muzyczną;

Poznawcza aktywność dziecka:

- uczestniczenie w zabawach rozwijających: aktywność badawczą, umiejętność rozwiązywania problemów, myślenie, wyobrażenia, umiejętność klasyfikowania, uogólniania, rozumowania przyczynowo-skutkowego, poznawania samego siebie;

- uczestniczenie w zabawach organizowanych przez nauczyciela, dających dziecku satysfakcję i radość;
- wykorzystywanie w zabawach (także w sposób niekonwencjonalny) różnych zabawek, przedmiotów, znaków i symboli;
- rozpoznawanie przedmiotów, roślin, zwierząt za pomocą zmysłów: dotyku, smaku, węchu, wzroku, słuchu;
- dbanie o higienę zmysłów, np. unikanie hałasu, krzyku;
- mówienie z pamięci wierszy, rymowanek, piosenek w połączeniu z ruchem, obrazem, dźwiękiem;
- nauka na pamięć wierszy i piosenek treściowo bliskich dzieciom oraz sytuacjom, z jakimi się spotykają;
- uczestniczenie w zabawach, ćwiczeniach, pracach plastycznych, rozmowach, słuchaniu wierszy, opowiadań sprzyjających koncentracji uwagi;
- uczestniczenie w różnego rodzaju zabawach twórczych (tematycznych, konstrukcyjnych, ruchowych, z elementem pantomimy itd.),
- rozwijanie myślenia logicznego poprzez: rozwiązywanie zagadek, rebusów; określenie kolejności czynności, np. podczas wykonywania zamku z piasku; zadawaniu pytań; rozwijanie myślenia przyczynowo-skutkowego; określania kolejności zdarzeń w różnych sytuacjach, historiijkach;
- słuchanie rymowanek, wierszy, opisujących nierealne miejsca, postacie, zdarzenia;
- nazywanie i wskazywanie części ciała występujących podwójnie, parami – oczu, uszu, nóg;
- poruszanie się pod dyktando nauczyciela;
- wykonywanie ćwiczeń w parach;
- budowanie danego szeregu według wzrastającej lub malejącej liczby elementów, wielkości, natężenia barwy;
- łączenie przedmiotów w grupy na podstawie cechy percepcyjnej, np. barwy, wielkości, kształtu, a następnie cech funkcyjnych;
- klasyfikowanie przedmiotów według jednej cechy;
- rozróżnianie błędnego liczenia od poprawnego;
- porównywanie szacunkowe liczebności zbiorów, np. poprzez łączenie w pary ich elementów, nakładanie ich na siebie;
- rozróżnianie zbiorów – równolicznych i nierównolicznych;
- rozwijanie wyobraźni przestrzennej (np. poprzez zastosowanie przestrzennych technik plastycznych, takich jak: konstruowanie, modelowanie itp., oraz pozostawianie swobody w zagospodarowaniu przestrzeni kartki w toku rysowania);
- nabywanie wrażliwości dotykowej (poprzez kontakt z różnym materiałem przeznaczonym do działalności plastyczno-konstrukcyjnej, np. sznurkiem, watą, folią aluminiową, papierem ściernym, styropianem);
- obserwowanie zmian zachodzących w przyrodzie późną jesienią, występujących zjawisk atmosferycznych, np. padającego deszczu, mgły, obniżającej się temperatury, skracającej się długości dnia;
- wyszukiwanie takich samych przedmiotów, obrazów, symboli graficznych;
- kończenie rysowania danego przedmiotu według podanego wzoru;
- segregowanie danych symboli graficznych według przyjętego kryterium.